

Kämpens gård i Säversta är Bollnäs hembygdsförenings högborg

Hembygden kostbar klenod

Kanhända det finns en kyrka, som är vackrare än Bollnäs.

Kanhända det finns en älv, som är mäktigare än Ljusnan.

Kanhända det finns en sjö, som är större än Varpen.

För mig finns ingenting som uppgår mot dessa ting.

Oet är min egen hembygd, där jag fått uppleva större delen av mina barndomsår och min mannaålder, där jag haft förmånen att få vistas, inom Bollnäsbygden. - Det är ordföranden i Bollnäs hembygdsförening, Oskar Björkman, som gör denna bekännelse.

När järnvägen år 1875 kommit så långt norrut, som till Storvik, var höga vederbörande av den åsikten att längre norrut kunde man

dagen och saken undersöktes ingående.

Så småningom kom det glädjande budskapet, att järnvägen skulle få fortsätta i norr. I september månad 1878 kunde man åka så långt som till Bollnäs. Vid invigningen av banan blev det fest. Denna räckte en hel vecka. Glädjen var stor över att man nu kunde färdas pr järnväg söderut. Visserligen tog det en hel dag för att komma till huvudstaden — men man hade inte så bråttom på den tiden.

Genom att järnvägen kommit till våra bygder hade det flyttat, inte bara järnvägsfolk hit. Det hade även kommit handelsmän och hantverkare. Här skulle skäras guld, trodde man.

Nu blev det inte så som man trott. Därför flyttade flera, sedan det visat sig att brödkakan ej räckte för alla, som kommit hit för att söka sin och de sinas bärgning.

Tidig centralort

Järnvägen betydde en hel del för orten, men redan för sekler sedan hade Bollnäs varit centralorten inom Hälsinglands inland. Här bodde prosten över ett av tvänne prosterier som landskapet var indelat i. Här bodde lagmannen över Hälsingland (Bostaden var Renshammar). Här förlades seminarium och två döfstumsskolor — Folkhögskola, Domsaga: Södra och Västra Hälsinglands Domsaga, som det förut kallades. År 1888 blev det centrala Bollnäs municipalsamhälle. Den 1 januari 1906 blev Bollnäs köping. Och nu kunde man inom orten trycka sin egen tidning, Bollnäs Tidningen. Denna hade tryckts ett år i Söderhamn.

De senaste åren har föreningen anordnat stugmöten. Helt nyligen hade vi i Hertsjö by ett sådant. Så här gick det till. Vid 19-tiden började bybor och en busslast hembygdsvänner från staden att samlas i gården. Sedan vi välkomnats av värdinnan tog spelmännen och klämde till med Delsbo Brudmarsch, och låt på låt fick vi lyssna till, så bjöds på kaffe med gott hembakat bröd. Så visades vackra färgbilder från Norge, och sedan ytterligare musik.

Man överlämnade blommor till värdinnan. Hurrade för hembygd och Fosterland och återvände hem glada och belåtna.

Min personliga uppfattning är, att dessa stugmöten är den bästa formen för hembygdsarbete. Kontakten mellan människor blir intimare på så sätt.

Egen gård

Hembygdsföreningen i Bollnäs är lyckligt lottad. Som gåva har den fått mottaga den förnämliga Kämpens gård i Säversta. Gården har gamla anor. Den uppfördes i slutet av 1600-talet. Där inspelades år 1925 Selma Lagerlövs film "Jerusalemssafarerna".

Vi hoppas att gården skall bli en Hembygdens, Hemslöjdens och en Folkmusikens högborg i Bollnäs. Må vi Bollnäsbor här hemma och de som vistas på andra orter i inom utlandet slå vakt om denna kostbara klenod och vår kära hembygd.

Oskar Björkman

Samtidigt började man bygga rätt omfattande, men världskriget 1914-18 bromsade byggnadsverksamheten. Visserligen fanns det gott om pengar, men inkallelserna gjorde sitt till att en paus i byggnadsverksamheten uppstod.

År 1919, vid en hemslöjdsutställning, bildades Bollnäs Hembygdsförening. Till att börja med samlade man in gamla redskap och verktyg. Och intresserade allmänheten för vad som fordor timat i "helg och socken". Vad som våra fäder hjälpt sig fram med för att ha livets nödortv och uppehälle. År 1929 kunde föreningen inviga museet. Detta skulle kosta i uppförande 45.000 kr, men när det blev färdigt hade kostnaden stigit till 70.000 kr.

Dialekter bevaras

År 1939 började föreningen med sina bussresor och fortfarande går bussar sommartid till olika orter inom eller utom landskapet. Ja, vi har rest med buss till Oslo och varit gäster på Voksenåsen. Bussutfärdernas program: Kyrkbesök med kyrkkaffe eller lunch.

Den gamla fina folkmusiken har också föreningen sökt bevara och slå vakt om. Spelmansstämmor har varit ett av de vackra minnen, som våra sommarfester haft på sitt program, allt sedan föreningen bildades.

Föreningen har också ägnat sig åt upptagning av gamla dialekter, som fäderna talade. Föreningen har egen bandspelare. Hembygdsträffar blir det då och då. Spelmännen gnor med stråkarna och det blir gånglåtar, polskor och valser. En kort film och kaffe under samspråk, där alla är du med varann och man stortrivs.

OSCAR BJÖRKMAN

inte fortsätta med rälsläggning. Anledningen var att terrängen, med de höga bergen och de djupa dalarna med vattendragen, verkade oframkomlig.

Hur det nu var kom det uppvakningar och petitioner till riks-